

2011-03-08

Dnr 43-2010:4725

Skolbeslut för grundskola och obligatorisk särskola

efter tillsyn i Värgårdsskolan
i Kinda kommun

Rektor vid
Värgårdsskolan
Östgötagatan 8
590 38 Kisa

Kinda kommun
Box 1
590 40 Kisa

Tillsyn i Värgårdsskolan

Grundskola årskurs 7–9

Obligatorisk särskola årskurs 7-10

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Värgårdsskolan och Kinda kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat, enkäter som elever, föräldrar och personal besvarat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

På Värgårdsskolan är kunskapsresultaten för de elever som går i den obligatoriska särskolan goda men det finns elever i grundskolan som inte når kunskapsmålen i årskurs 9. Andelen grundskoleelever som i årskurs 9 når målen i alla ämnen har utvecklats positivt under åren 2006-2010. Skolan behöver dock fortsätta att förbättra sina insatser för att alla elever ska nå målen i alla ämnen och bland annat tillse att de elever som är i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver.

Arbetet för att nå en högre måluppfyllelse inbegriper även ett tydligare och mer systematiskt kvalitetsarbete både avseende grundskolan och den obligatoriska särskolan. Kunskapsresultat diskuteras på skolan men de analyseras inte i relation till den undervisning som har bedrivits. På Värgårdsskolan finns personal som saknar utbildning

för den undervisning som de i huvudsak bedriver och rektorn behöver tillse att samtliga av dessa får erforderlig kompetensutveckling. På skolan behöver också diskuteras andra insatser för att den pedagogiska personalen ska ha en kompetens som fullt ut motsvarar behoven och hur skolan ska arbeta för att stärka särskilt pojkarnas kunskapsresultat. Skolans ansvar för att möta och stötta alla elever behöver tydligare prägla skolans förhållningssätt och bli fullt ut synligt i de dokument som utarbetas, exempelvis i skolans åtgärdsprogram. Även de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen behöver få en bättre kvalitet och utarbetas enligt författningarna.

I varje klass arbetar lärarna med värdegrundsfrågor men rektorn behöver tillse att detta arbete skyndsamt intensifieras så att skolan är en trygg miljö för alla elever. Värgårdsskolan har en plan mot kränkande behandling som till delar är utformad enligt författningarnas krav. De åtgärder som skolan planerar att genomföra under det kommande året behöver tydligare relateras till aktuella behov och beskrivas i planen.

Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att flera av de brister som Skolverket identifierade och krävde åtgärder för vid den förra tillsynen år 2008 kvarstår.

Skolinspektionen har i tillsynen av Värgårdsskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

Grundskolan

- Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), 2.2 Kunskaper).
- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolan utgår inte vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och de nationella betygskriterierna (7 kap. 8 § grundskoleförordningen, Förordning om kursplaner för grundskolan (SKOLFS 2000:135)).
- Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder inte detta resultat för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag och 2.8 Rektors ansvar, Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen).
- Rektorn ser inte till att alla elever kan garanteras den trygga skolmiljö de har rätt till (14 a kap. 6-7 §§ skollagen).

- Skriftliga bedömningar utarbetas inte i enlighet med författningarnas krav (7 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Skolan säkerställer inte att alla elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd (3 kap. 1 och 13 §§ skollagen).
- Om en elev har behov av särskilt stöd utarbetar skolan inte alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav (4 kap. 1 § skollagen, 5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Skolan ger inte i tillräcklig omfattning särskilt stöd till elever som har svårigheter i skolarbetet (4 kap. 1 § skollagen, 5 kap. 4-5 §§ grundskoleförordningen).
- Språkval erbjuds inte i enlighet med författningarna (2 kap. 18 § grundskoleförordningen).
- Skolans beslut om anpassad studiegång brister i kvalitet (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).

Obligatoriska särskolan

- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav (7 kap. 1 § särskoleförordningen).
- Rektorn tillser inte att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen (2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder inte detta resultat för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag och 2.8 Rektors ansvar, Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen).
- Åtgärdsprogram utarbetas på felaktiga grunder (5 kap. 1 § särskoleförordningen).
- Skolan har inte rutiner för att säkerställa rätt skolform för elever mottagna i obligatoriska särskolan (3 kap. 3-4 §§ skollagen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2 och 3.

Rektorn och Kinda kommun har ansvar för att Värgårdsskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Kinda kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Kinda kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Sofia Lindstrand, undervisningsråden Christina Aro Östgren och Johan Nilsson samt avdelningsjurist Carin Holtz.

På Skolinspektionens vägnar

Agneta Sandén
Avdelningschef

Anette Bergstrand
Utredare/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av Värgårdsskolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för grundskolan
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för obligatoriska särskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kinda kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Värgårdsskolan den 8 och 10 februari. Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett kommunbeslut. Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Värgårdsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Värgårdsskolan intervjuades rektor, lärare och elever. I underlaget ingår också en enkätundersökning riktad till elever, föräldrar och personal genomförd i Skolinspektionens regi hösten 2010. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av Värgårdsskolan

Tabell 1. Antal elever på Värgårdsskolan

Skolan	Antal elever
Grundskola	343
Obligatorisk särskola	13

Källa: Skolans egna uppgifter 2011-03-01

Värgårdsskolan ligger i Kisa samhälle och är kommunens enda skola med utbildning för årskurserna 7–9. Skolan tar emot elever från tre skolor; Stjärneboskolan, Horns skola och Rimfors skola. Ungefär två tredjedelar av skolans elever åker skolskjuts till skolan. I Värgårdsskolan finns fyra parallella klasser i årskurs 7 och i årskurs 8 och 9 finns fem parallella klasser. Skolan har både musik- och fotbollsprofil. Inom skolans verksamhet finns även elever mottagna i den obligatoriska särskolan. Några av dessa elever är integrerade i grundskolans klasser medan andra undervisas i två åldersintegrerade grupper med elever i årskurs 7–10.

Skolan leds av en rektor samt en biträdande rektor som har administrativa uppgifter. Lärare och elever är indelade i två vertikala årskursövergripande arbetslag som leds av arbetslagsledare. Dessa arbetslagsledare bildar tillsammans med rektor och biträdande rektor och skolassistent, skolans ledningsgrupp.

På Värgårdsskolan finns även studie- och yrkesvägledare, kurator och skolsköterska samt två så kallade elevsamordnare.

Tillsynsprotokoll för grundskolan i Värgårdsskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), 2.2 Kunskaper

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av Skolverkets offentliga statistik gällande Värgårdsskolans kunskapsresultat. Andelen elever som i årskurs 9 når målen i alla ämnen har utvecklats positivt under åren 2006-2010, från 55,7 procent år 2006 till 82,3 procent år 2010. Även meritvärdet har utvecklats positivt under åren 2006 till 2009, från 188,5 till 210,5. År 2010 sjönk dock skolans meritvärde till 202,9.

På Värgårdsskolan fanns år 2010 större skillnader mellan flickors och pojkars kunskapsresultat än genomsnittet i riket. Andel flickor på Värgårdsskolan som nådde målen i alla ämnen var år 2010 92,4 procent att jämföra med rikets 83,6 procent. Andel pojkar som nådde målen i alla ämnen var samma år 74,1 procent medan motsvarande resultat i riket är 78,8 procent. Flickorna i Värgårdsskolan hade år 2010 ett högre meritvärde än genomsnittet i riket medan meritvärdet för pojkar i Värgårdsskolan år 2010 var lägre än för pojkar i genomsnitt i riket.

Sammantaget framgår att det finns behov av att genomföra insatser för att förbättra elevernas möjlighet att uppnå målen för utbildningen. Framförallt behöver skolan arbeta för att öka pojkarnas resultat.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Lärarna på Värgårdsskolan har varje termin utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare. Skolan utarbetar individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen för samtliga elever. I de exempel på IUP med skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av beskrivs inte alltid elevens kunskapsutveckling i relation till de nationella målen för ämnet. I vissa fall ger lärare istället en generell beskrivning av vad eleverna arbetat med i ämnet.

I den framtidsytande delen av planen där insatserna ska sammanfattas framgår inte vad skolan ska göra för att stödja och stimulera elevens fortsatta kunskapsutveckling. Istället läggs ett stort ansvar på eleven i de insatser som nämns för att eleven ska nå de uppsatta målen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering****Bedömning:**

Skolan utgår inte vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och de nationella betygskriterierna.

Författningsstöd:

7 kap. 8 § grundskoleförordningen

Förordning om kursplaner för grundskolan, SKOLFS 2000:135

Motivering:

På Värgårdsskolan har de nationella kursplanerna och betygskriterierna konkretiserats i så kallade studieplaner med bedömningsgrunder. Dessa dokument finns tillgängliga för elever och vårdnadshavare via skolans webbplats. Arbetet har skett i skolövergripande ämnesgrupper och lärarna uppger att de i utarbetandet har utgått från de nationella målen. Av dokumentstudier framgår att det i enstaka studieplaner med bedömningsgrunder exempelvis den för matematik, saknas bedömningskriterier för samtliga betygsnivåer. I några andra studieplaner, exempelvis de i biologi, fysik och kemi, finns kriterier för samtliga betygsnivåer beskrivna men dessa är inte i överensstämmelse med de nationella betygskriterierna. Se vidare Skolverkets föreskrifter (2000:141) om betygskriterier för grundskolans ämnen.

På Värgårdsskolan finns ett antal elever som enligt rektorn ska undervisas enligt kursplanen för svenska som andra språk men som trots det bedöms enligt kursplanen för svenska.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering****Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder inte detta resultat för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen

Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag och 2.8 Rektors ansvar.

Motivering:

Värgårdsskolans rektor sammanställer årligen resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 9 och dessa redovisas i skolans kvalitetsredovisning tillsammans med kunskapsresultat i form av slutbetyg och meritvärde för eleverna i årskurs 9.

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att skolans resultat tas upp och diskuteras inom ämneslagen men enligt lärarna avstannar kvalitetsarbetet med dessa diskussioner. Kunskapsresultaten analyseras exempelvis inte i relation till den undervisning som har bedrivits. Enstaka åtgärder för förbättring av kunskapsresultaten finns beskrivna i skolans kvalitetsredovisning och handlar i huvudsak om att skolan ska fortsätta verksamheten i den så kallade Pedagogiska verkstaden. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att skolan har konstaterat att pojkarna har lägre resultat än flickorna och även diskuterat hur pojkarna ska fås att bli mer intresserade av skolarbetet. Men diskussionerna har inte lett till att skolan vidtagit några gemensamma åtgärder för att systematiskt stärka pojkarnas kunskapsresultat. Det förekommer också att lärare utvärderar den egna undervisningen i syfte att förbättra den, men detta är inte ett kvalitetsarbete under rektorns ledning.

Att undervisningsmålen ständigt prövas, att resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas är förutsättningar för att skolan ska förbättras. För detta har rektorn ett särskilt ansvar.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Värgårdsskolan har en plan mot kränkande behandling som benämns Likabehandlingsplan och som till delar motsvarar författningens krav. I planen redovisas en kartläggning och nulägesanalys men det redovisas endast sparsamt vilka insatser som skolan avser att påbörja och genomföra under det kommande året. Av intervjuer framgår emellertid att skolan planerar att genomföra flera åtgärder som inte finns beskrivna i planen. Det framgår heller inte av skolans plan hur de planerade åtgärderna från föregående år har genomförts.

Se vidare Skolverkets allmänna råd om att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS: 2009:38).

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Rektorn ser inte till att alla elever kan garanteras den trygga skolmiljö de har rätt till.

Författningsstöd:

14 a kap. 6-7 §§ skollagen

Motivering:

I varje klass arbetar lärarna med värdegrundsfrågor men av enkäter och elevintervjuer framgår att det uppstår situationer på skolan som gör att eleverna inte alltid upplever skolan som en trygg miljö. Vid intervjuer med personal på Värgårdsskolan framkommer att det på skolan förekommer situationer med våldsinslag och att skolan har svårt att hantera elever med utåtagerade beteende. Skolan behöver därför skyndsamt intensifiera det förebyggande arbetet så att det omfattar alla elever och utarbeta rutiner för hur man ska agera i akuta situationer av våld och hot.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Bedömning och betyg****Bedömning:**

Skriftliga bedömningar utarbetas inte i enlighet med författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 9 § grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen ska, om en elev inte når upp till de mål i ett ämne som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret, betyg inte sättas i ämnet. Istället ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges.

På Värgårdsskolan utarbetar lärarna skriftliga bedömningar men dessa varierar i kvalitet. Skolinspektionen har tagit del av några skriftliga bedömningar utarbetade enligt författningarnas krav men också några som har brister. Exempelvis beskrivs inte alltid vilka mål eleven har uppnått utan det förekommer att lärare istället beskriver vilka kunskaper som eleven saknar.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Skolan säkerställer inte att alla elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Författningsstöd:

3 kap. 1 och 13 §§ skollagen

Motivering:

Enligt 3 kap. 1 § skollagen har alla barn som är bosatta i landet skolplikt. Skolplikten motsvaras av en rätt till utbildning inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. I 3 kap. 13 § skollagen anges att kommunen ska se till att skolpliktiga elever i dess grundskola och särskola fullgör sin skolgång. Skollagen anger en ovillkorlig rätt för alla barn med vanlig skolplikt att få tillgång till utbildning inom grundskolan. För att inga barn ska gå miste om denna rättighet innehåller skollagen bestämmelser om dels en skyldighet för kommunerna att se till att alla barn får föreskriven utbildning, dels ett ansvar för barnets vårdnadshavare att se till att barnet fullgör sin skolgång.

Värgårdsskolan har som rutin att göra anmälan till socialförvaltningen om elever har ogiltig frånvaro vid fem tillfällen. Skolan har dock flera elever som inte kommer till skolan. Enligt rektorn kommer dessa elever ibland till skolan men är sedan återigen frånvarande under längre perioder. Ibland sjukanmäls eleverna av sina vårdnadshavare. Skolan har haft samtal med föräldrar och elev och även tagit kontakt med socialförvaltningen. Även frågan om att vitesförelägga vårdnadshavare har enligt rektorn tagits upp med förvaltningschefen men inte varit aktuellt hittills i Kinda kommun.

Skolan, och ytterst kommunen, har enligt författningarna ett långtgående ansvar för att se till att eleverna får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Om en skolpliktig elev av någon anledning inte fullgör sin skolgång ska skolan snarast utreda de bakomliggande orsakerna till frånvaron och sätta in åtgärder. Det är viktigt att samverkan sker med elevens vårdnadshavare. I arbetet kan även ingå att ge eleven särskilt stöd i form av

motivationsarbete och andra insatser som eleven är i behov av för att kunna gå till skolan. Även om det är rektorn som har ansvaret för att tillgodose en elevs rätt till utbildning ska kommunen ge rektorn förutsättningar och stöd i detta arbete. Det ställs stora krav på skolan att under elevens frånvaro vara aktiv, vidta åtgärder och med kontinuitet följa upp dessa för att vid behov ompröva dem i syfte att tillgodose elevens rätt till utbildning. Se även det kommande kommunbeslutet.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Språkval erbjuds inte i enlighet med författningarnas krav.

Författningsstöd:

2 kap. 18 § grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen ska skolan som alternativ till franska, spanska och tyska erbjuda svenska eller engelska samt det språk eleven har rätt till modersmålsundervisning i, svenska som andraspråk för elever som i övrigt får undervisning i ämnet, och teckenspråk.

På Värgårdsskolan erbjuds språkval i franska, spanska eller tyska. En elev kan även välja svenska, engelska eller en kombination av svenska och engelska. Modersmål, svenska som andraspråk och teckenspråk erbjuds inte som språkval. Skolan ska erbjuda alla de alternativ som anges i grundskoleförordningen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Om en elev är i behov av särskilt stöd utarbetas inte alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

4 kap. 1 § skollagen

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd,

ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Värgårdsskolan utarbetar åtgärdsprogram för en del elever men inte för alla som är i behov av särskilt stöd. Av dokumentstudier framgår att det finns elever som trots att de inte nått målen i ett visst ämne saknar åtgärdsprogram.

Av de exempel på åtgärdsprogram utarbetade på Värgårdsskolan som Skolinspektionen tagit del av framgår att dessa inte alltid är utarbetade enligt författningarnas krav. Åtgärdsprogrammen innehåller vanligen beskrivningar av hur undervisningen ska organiseras, exempelvis att eleven ska gå till "Pedagogiska verkstaden", istället för vilka konkreta åtgärder som skolan ska vidta med tydlig koppling till de nationella målen. I några åtgärdsprogram ligger alltför stort ansvar på föräldrar och elev och i vissa åtgärdsprogram är det inte tydligt hur åtgärderna ska följas upp.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök pågår på skolan ett arbete med att utarbeta nya rutiner och blanketter för bland annat åtgärdsprogram.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolan ger inte i tillräcklig omfattning särskilt stöd till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Författningsstöd:

4 kap. 1 § skollagen

5 kap. 4-5 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

I skollagen föreskrivs att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet och enligt 5 kap. 4 § grundskoleförordningen ska en elev ges stödundervisning om det befaras att eleven riskerar att inte nå målen.

Det framkommer av intervjuer med rektorn, lärare och elever att Värgårdsskolan ger särskilt stöd till vissa elever som är i behov av det. Exempelvis ges särskilt stöd i form av anpassat lärmaterial och olika insatser av ordinarie lärare och assistent inom klassens ram. Dessutom ges stödundervisning i Pedagogiska verkstaden. Det finns emellertid elever på Värgårdsskolan som inte får stöd trots att de har svårigheter i skolarbetet och riskerar att inte nå målen. Av dokumentstudier framgår att det för några av skolans elever har utarbetats åtgärdsprogram där det inte beskrivits vilka stödåtgärder skolan ska vidta för att tillgodose elevens behov. Vidare framgår av skolans betygskatalog att dessa elever inte har nått målen för utbildningen.

På Värgårdsskolan saknas specialpedagogisk kompetens inom vissa områden trots att behov av sådan kompetens föreligger.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Rektors beslutsfattande****Bedömning:**

Skolans beslut om anpassad studiegång brister i kvalitet.

Författningsstöd:

5 kap. 10 § grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt delegationsordningen i Kinda kommun är beslut om anpassad studiegång delegerat till rektorn. Värgårdsskolans rektor har utarbetat beslut om anpassad studiegång. Av de beslut som Skolinspektionen granskat framgår inte tydligt att det är rektorn som är beslutsfattare. Vidare framgår inte heller under vilken period eleven ska ha anpassad studiegång, vilka pedagogiska överväganden som gjorts eller att beslutet ska följas upp. Eftersom ett beslut om anpassad studiegång innebär en reducerad lärotid och därmed får långtgående konsekvenser för en elev, måste beslutet vara väl underbyggt och dokumenterat. I beslutet ska finnas en motivering och av denna ska det framgå hur undervisningen behöver anpassas till omfattning och innehåll utifrån elevens specifika behov. För att garantera en elevs rätt till utbildning får ett beslut om anpassad studiegång aldrig vara generellt eller löpande och ska kontinuerligt följas upp och utvärderas.

Tillsynsprotokoll för obligatoriska särskolan i Värgårdsskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☒

Lärarnas bedömning och utvärdering

☐

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☒

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☐

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☒

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

☐

Undervisningstid och val

☐

Särskilt stöd

☒

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☒

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn tillser inte att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Av tillsynen framgår att det finns en stor otydlighet i Kinda kommun avseende de elever som går på Värgårdsskolan och som är mottagna i den obligatoriska särskolan. Det är exempelvis på skolan oklart hur många av eleverna som ska undervisas enligt grundsärskolans kursplaner och hur många som ska undervisas enligt kursplanerna för träningsskolan. Rektorn och lärare uppger olika antal elever. Trots denna otydlighet framgår av lärarintervju att samtliga elever mottagna i den obligatoriska särskolan arbetar enligt grundsärskolans kursplaner.

Det är heller inte tydligt för rektorn på Värgårdsskolan att det är han som är rektor för samtliga elever på skolan d.v.s. även för de av skolans elever som är mottagna i den obligatoriska särskolan. Rektorn uppfattar istället att det är samordnaren för den obligatoriska särskolan som är rektor för eleverna medan han själv är chef för personalen. Detta motsägs av information från förvaltningsledningen. Se även det kommande kommunbeslutet.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 1 § särskoleförordningen

Motivering:

Lärarna på Värgårdsskolan har varje termin utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare. Skolan utarbetar individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen för samtliga elever mottagna i den obligatoriska särskolan. I den mall som an-

vänds på skolan benämns inte undervisningsämnena på samma sätt som i exempelvis grundsärskolans kursplaner. På Värgårdsskolan ges till exempel skriftliga omdömen i samhällslära. I de exempel på IUP med skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av beskrivs inte elevens kunskapsutveckling i varje ämne eller ämnesområde som eleven får undervisning i. Omdömen saknas i ämnena musik, idrott och hälsa samt i ämnesområdena samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen. Den individuella utvecklingsplanens framtäyttande del där insatserna ska sammanfattas saknas.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder inte detta resultat för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen

Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag och 2.8 Rektors ansvar.

Motivering:

Värgårdsskolans rektor får varje år in kunskapsresultat från grundsärskolan i form av slutbetyg. Av dokumentstudier och intervjuer med rektorn och lärarna framgår att den obligatoriska särskolans måluppfyllelse inte redovisas i skolans kvalitetsredovisning. Det framkommer också att den obligatoriska särskolans sammanlagda resultat inte utvärderas och analyseras i relation till den undervisning som har bedrivits. Det sker heller ingen analys av behovet av kompetensutveckling av personalen och rektorn säkerställer inte att eleverna undervisas utifrån rätt kursplan.

Att undervisningsmålen ständigt prövas, att resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas är förutsättningar för att skolan ska förbättras.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Det framgår inte tydligt att Värgårdsskolans plan mot kränkande behandling även gäller den obligatoriska särskolan. Se vidare bedömning av planen under motsvarande punkt i grundskolans protokoll.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Åtgärdsprogram utarbetas på felaktiga grunder.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § särskoleförordningen

Motivering:

Enligt särskoleförordningen ska åtgärdsprogram utarbetas när en elev är i behov av särskilt stöd.

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att samtliga elever i en av den obligatoriska särskolans undervisningsgrupper har åtgärdsprogram på grund av att de inte är integrerade i en grundskoleklass.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Rektors beslutsfattande****Bedömning:**

Skolan har inte rutiner för att säkerställa rätt skolform för elever mottagna i obligatoriska särskolan.

Författningsstöd:

3 kap. 3-4 §§ skollagen

Motivering:

Enligt skollagen ska barn som inte bedöms kunna nå upp till grundskolans kunskapsmål därför att de är utvecklingsstörda tas emot i särskolan. Om ett barn som tagits emot i särskolan bedöms kunna gå över till grundskolan ska styrelsen för särskolan besluta att barnet inte ska vara elev där.

Enligt kommunens delegationsordning är beslut om övergång från särskola till grundskola delegerat till enhetschef/rektor. Vid intervjuer med lärare som undervisar elever mottagna i särskolan framgår att det kan finnas elever som inte ska vara mottagna i särskolan eftersom lärarna bedömer att de kan uppnå grundskolans mål. Rektorn upp-

ger, angående dessa elever, att kontakt nu tagits med den tjänsteman i kommunen som är ansvarig för mottagning i särskolan och att nya utredningar är på gång.